

Aktivitet: Genrebestem artikler du har læst

- Genrebestem nogle artikler fra dit pensum.
- Drejer det sig om undersøgende artikler (research papers) eller formidling, fagligt essay e.l.?
- Hvilke fremstillingsformer fylder mest (referat, analyse, diskussion osv.)?
- Hvilken funktion har hvert afsnit? Hvad *gør* afsnittene, i modsætning til hvad *siger* de (indhold)?

Aktiviteten er velegnet til læsegrupper.

Aktivitet: Tjek dit emne

- Kan du se et fagligt problem?
- Er der både stof og mangel på stof?
- Er det muligt at bygge videre på andres arbejde?
- Er det muligt at analysere ud fra eller diskutere på baggrund af andres arbejde?
- Kan du finde fremgangsmåder til en undersøgelse?
- Kan du se for dig hvordan du vil kunne skrive noget i alle hjørner af pentagonen (se s. 32)?
- Kan dine resultater/konklusioner bruges af nogen inden for eller uden for faget?
- Kan din lærer følge dig i projektet (helst ved første samtale)?

Du behøver ikke at svare på alle spørgsmål, men har du flere nej-svar end ja-svar, så overvej at finde et andet emne.

Aktivitet: Tal med din lærer/vejleder og dine studiekammerater om mulige emneidéer

Aktivitet: Hvad kan man starte med at skrive på opgaven fra første dag?

- Skriv din motivation (som baggrund), det der har skabt din interesse for emnet.
- Skriv om det mest spændende i opgaven.
- Skitsér den overordnede argumentation: Hvad vil du argumentere for? Og skriv hvilke indvendinger der især kan tænkes mod det du vil sige, og hvilken dokumentation der er eller kan tænkes at være for disse indvendinger (se kapitel 12 om argumentation).
- Skriv hvad du vil ændre eller udvikle.
- Skriv mindst ét, gerne flere gode eksempler. Eksempler er den størst mulige grad af konkretisering af empirisk materiale, og intet er mere illustrativt i en indledende problembeskrivelse eller mere velegnet som analysemateriale.
- Skriv din faktuelle viden: Hvad ved du allerede om emnet?
- Skriv om dine eventuelle fordomme om feltet.
- Skriv dine forslag til
  - empiri
  - metode
  - centrale begreber
  - teori
  - videnskabsteoretisk ramme
  - afgrænsninger
  - perspektiver.
- Skriv (foreløbige) definitioner af hvordan du bruger de vigtige begreber.
- Skriv et udkast til indledningen eller konklusionen (se kapitel 11 om skabeloner for indledninger og konklusioner) som det første. Indledningen fordi den indeholder så mange af de styrende tanker om hvad man vil undersøge, hvorfor og hvordan, som det også er godt for én selv at have at forholde sig til undervejs. Konklusionen fordi man ofte har den i hovedet fra start.
- Lav stikordslister om centrale temaer, dimensioner, personer, parametre.

Fuldfør sætningen: "Det jeg især vil sige, er ..."

Aktivitet: Skriv hurtigt og uden at stoppe eller rette – i 10 minutter

Aktivitet: Lav mindmaps hver gang du skal generere og strukturere idéer

- I stedet for almindeligt papir eller et program kan man bruge selvklebende sedler som kan flyttes rundt.
- Find evt. et mindmapprogram på nettet.

Aktivitet: Brug hurtigskrivning før du går i gang med at skrive noget nyt

Aktivitet: Skriv frem og tilbage

Når et (foreløbigt) fokus (en problemformulering) er skrevet, så skriv punkter til en struktur – så mange du kan. Begynd herfra at kladdeskrive hvor du bedst kan i opgaven. Gå tilbage og justér problemformulering/struktur hver gang du føler behov for det, og tjek jævnligt om udgangspunktet flytter sig og om planen må justeres (det rekursive i processen).

Aktivitet: Forbered opgaven på din pc

- Lav hurtigt en mappe med undermappe(r) til hver ny opgaves hoveddele/afsnit, og navngiv mapperne med afsnitsnavn + tekstens status ("arbejdsblad" osv.).

Aktivitet: Undersøg de lokale kvalitetskriterier

- Hold din opgave op mod studieordningens krav, kursusbeskrivelsen og din lærer/vejleders særlige udlægninger og kriterier. Notér kravenes og kriteriernes relevans for opgaven.
- Notér hvordan du vil få din opgave til at matche krav og kriterier.

Aktivitet: Tjek hvornår du skriver bedst – en slags quiz

Kryds af:

Hvornår skriver du bedst?

- Om morgenen
- Midt på dagen
- Først på aftenen
- Om natten.

Hvordan skriver du bedst?

- Uforstyrret alene
- Hvor der er andre til stede, fx på bibliotek
- Mens du lytter til musik
- Med en ven
- Aldrig.

Hvordan er din bedste skrivepraksis?

- Lange, uforstyrrede stræk (hvor lange?)
- Korte skrivninger med regelmæssige pauser.

Har du et godt skrivested?

- Stille og uforstyrret
- Plads til bøger, materialer og hvad du skal bruge til opgaven
- Gode sidde- og lysforhold.

Hvordan motiverer du dig selv?

- Med belønninger
- Med "straffe"
- Med Facebook-opdateringer til vennerne
- Med overkommelige delforløb, fx en halv time ad gangen.

Hvordan planlægger du skrivningen?

- Langtids
- Korttids
- Slet ikke.

Hvad gør du hvis der opstår problemer med skrivningen?

- Går til vejleder
- Taler med venner
- Intet – og går i panik.

Når du har svaret, så overvej om du skal ændre dine skrivevilkår og skrivepraksis.

(Bearbejdet efter Davies, 2011)

Aktivitet: Står du over for at skulle skrive en af dine første opgaver på studiet, undersøg da

- hvilken eksisterende viden og færdigheder du forventes at være i besiddelse af
- hvilke krav der er til fremstillingen af den
- hvordan du kan komme til (gerne bare i mindre omfang) at vise selvstændighed.

Aktivitet: Analysér din opgaveformulering

- Hvilke fremstillingsformer bliver du bedt om at anvende (fx definere, redegøre, sammenstille, analysere, diskutere, relatere)?
- Hvilke begreber, problemstillinger, fænomener bliver du bedt om at forholde dig til?
- Hvilket materiale skal du inddrage?
- Hvor har du mulighed for at komme mest selvstændigt på banen?
- Hvor vil du lægge hovedvægten i din opgave?
- Hvilken overordnet problemstilling knytter delspørgsmålene sammen?

Aktivitet: Skriv i din indledning

- Skriv i din indledning hvilket spørgsmål du vil besvare i din opgave.
- Skriv og begrund hvordan du vil gøre det, ved hjælp af hvilke materialer (teori, begreber, empiri, metoder).
- Brug ord og udtryk hentet fra din studieordning og evt. opgaveformulering hvis du får en sådan.
- Skriv hvordan din opgave er bygget op, inkl. hvilke fremstillingsformer du anvender.

Aktivitet: Hvad kan du selv gøre når du skal til at skrive en opgave?

- Læs din studieordning så du ved hvilken viden og hvilke færdigheder du *skal* demonstrere.
- Læs din studieordning så du kender til læringsmålene og dermed også til formålet med opgaven.
- Vær opmærksom på undervisningens pointer og prioriteringer som pejlemærke for hvilke tekster, diskussioner, dimensioner der er vigtige inden for faget/fagområdet – og dermed også i din opgave.
- Spørg din underviser om kvalitetskriterier, og dermed også vurderingskriterier, for den pågældende opgave.
- Læs tilsvarende, gode opgaver som andre studerende har skrevet.
- Sæt dig ind i litteratur om opgaveskrivning på videregående uddannelser.
- Udfyld en foreløbig pentagon for din opgaves vedkommende.

Aktivitet: Forslag til disponering af tiden ved seks timer, tre dage, en uge

Tidsforbrug	6 timer	3 dage	1 uge (7 dage a 7 timer)
Delaktiviteter			
1. Fortolk opgaveformuleringen	1 time	1 dag	2 dage
2. Hurtigskriv og brainstorm			
3. Fokuser, problemformulér			
4. Dan dig et overblik, strukturér			
5. Planlæg skriveprocessen			
6. Læs og skriv			
7. Skriv	4½ time	2 dage	4½ dag
8. Revidér			
9. Korrekturlæs	½ time	Timerne før aflevering	½ dag

(Efter Skov, 2008)

Aktivitet: Skriv straks på flere problemformuleringer

Skriv straks på mulige problemformuleringer på dit emne, og bring det du skriver, i dialog med fagligheden – dine fagbøgers, dine læreres og dine medstuderendes.

Aktivitet: Problembeskrivelse

Beskriv – som udgangspunkt for din problemformulering – det problem du skriver om, udførligt og konkret på mindst en halv A4-side:

- Hvad er problemet?
- I hvilke situationer er det et problem?
- For hvem er det et problem, fx for fagets forskere, praktikere, fortolkere fordi de mangler (den rette) viden?
- Hvor observerer du problemet (i virkeligheden eller i tekster)? – eksemplificér problemet
- Hvorfor er problemet så problematisk?
- Hvilke (typer af) tekster ser man problemet beskrevet i?
- Hvor kommer dit fag ind (med teori/metode/begreber/handlinger) over for problemet?

Aktivitet: Tidlig problemformulering

- Skriv en/mange problemformuleringer hurtigst muligt efter emnevalg.
- Skriv på den viden du har her og nu. Brug brainstorm, mindmaps, displays og hurtigskrivninger (se kapitel 2 om skriveprocessen).
- Søg og skim litteratur (et kort forløb for at få idéer).
- Få hurtigt vejleders og andres respons.
- Vælg en indledende problemformulering.
- Opdatér løbende problemformuleringen, i takt med søgning, læsning, undersøgelse, skrivning.
- Skriv på den mulige konklusion (hvis du har en idé om hvor du mon kan ende) – stil så bagefter spørgsmålet som konklusionen svarer på.

Aktivitet: Fra observation til pentagon

Skriv om:

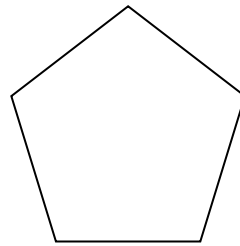
1. Observation (hvad har du set i praksis eller i litteraturen?)
2. Undren – hvad er det for et fagligt relevant problem din observation er udtryk for (hvordan kan det være at ...?)
3. Fagligt formål med at få undersøgt problemet – i hvilke faglige kontekster vil en "løsning" på problemet kunne bruges?
4. Egentlig problemformulering – hvordan kan man forklare, fortolke, argumentere for, foreslå, tilrettelægge, opstille, vurdere osv. xxx-stof med yyy-systematikker (begreber, teorier og metoder)?
5. Materiale der skal undersøges
6. Begreber, teorier og metoder der evt. kan bruges
7. "Vejen ad hvilken" mod svaret på problemformuleringens spørgsmål – hvordan har jeg tænkt mig at gennemføre undersøgelsen (fremgangsmåde) og forklare resultaterne ved hjælp af forklaringsmodeller, teorier, metoder?

Aktivitet: Indsæt din opgaves grundlæggende elementer i pentagonen (så langt du kan) før du går i gang med skrivningen

1. Problemformulering

5. Fremgangsmåde

2. Formål

4. Teorier, begreber, metoder

- Teori, begreber
- Metoder

3. Empiri

- Begynd hvor du kan.
- Vær især opmærksom på om der er tomme eller svage hjørner som du skal fylde ud eller konkretisere og præcisere.
- Justér regelmæssigt for at se om der er kommet nye informationer, præciseringer e.l.

Aktivitet: Skriv fra svaret til spørgsmålet

- Skriv i fx 10 minutter (eller mere – det er vigtigt at sætte en tidsfrist) om hvad du synes, er det mest “brændende emne/spørgsmål”, eller hvad du i hvert fald vil have fyret af i opgavens løb, eller hvad du har observeret om det du vil undersøge. Skriv uden at tænke eller planlægge på forhånd og uden at revidere, skriv hurtigt og “på automatpilot”.
- Når du er færdig med din hurtigskrivning, så skriv én sætning eller ét spørgsmål: Hvad er pointen i det du lige skrev?
- Og skriv også gerne: Hvis nu du skulle a levere din opgave om 24 timer, hvad ville du så dags dato mene at du ville komme til at konkludere? Hvad er din pointe? Forklaringer på dine observationer? Mulige sammenhænge mellem dine observationer? Osv.
- Skriv så spørgsmålet som konklusionen er et svar på. Det er din problemformulering her og nu!

Aktivitet: Brug *Scribo*

Programmet *Scribo* stiller en række spørgsmål til problemformuleringen i en systematisk rækkefølge således at man selv skriver en problemformulering undervejs mens man svarer på spørgsmålene, og programmet hjælper både til problemformulering og litteratursøgning.

Scribo er gratis tilgængeligt på en række uddannelsesinstitutioner (universiteter, university colleges m.fl.) – se scribo.dk.

Aktivitet: Find gode problemformuleringer

Find 10 problemformuleringer fra gode opgaver på dit fag/fra din vejleder – og brug den indholds- og formmæssige inspiration du får fra dem.

Aktivitet: Præcisér din problemformulering

Skriv ind i din problemformulering: Både det du specifikt undersøger (som regel empiri/fænomen, men det kan også være teorier/metoder), og det du undersøger med (begreber, teorier, metoder), så problemformuleringen så præcist som muligt fortæller hvad din faglige undersøgelse går ud på.

Aktivitet: Tjek selv løbende din problemformulering – og revidér den om nødvendigt

Du kan bruge denne tjekliste til din problemformulering:

Spørgsmål til problemformuleringens elementer

- Er der et fagligt problem, en uforklaret observation, noget der ikke stemmer med den gængse opfattelse, et videnshul, en lille strittende iagttagelse?
- Hvor højt på de taksonomier du vil blive vurderet efter (se s. 47-48), ligger opgavens hovedindhold?
- Lægger du op til opgaven som ét argument?
- Kan man se om du bruger/forholder dig til dit fags begreber/metoder/teorier?
- Kan du udfylde en hel pentagon, og hænger det godt sammen internt?
- Kan man se dit eget bidrag – hvor lille det end måtte være?

Spørgsmål til operationaliserbarheden

- Er der en relation mellem x og y (evt. flere variable) som du vil undersøge?
- Vil du kunne levere et svar på problemformuleringen som resultat af undersøgelsen?
- Passer formuleringens snæverhed/bredde til dit materiale og metode(r) til rådighed?
- Kan undersøgelsen gennemføres inden for tidsrammen?

Spørgsmål til udformningen

- Hvis du har flere spørgsmål: Er der så ét klart hovedspørgsmål?
- Er spørgsmål så vidt muligt formuleret åbent, altså ikke enten/eller, ja/nej?
- Er problemformuleringen
  - fagligt og præcist formuleret?
  - tydeligt markeret?
  - kortest muligt udtrykt?

Aktivitet: Spørg din vejleder

Spørgsmålet til vejleder er grundlæggende og helt nødvendigt: "Kan denne problemformulering føre til en fagligt acceptabel opgave hvis jeg i øvrigt gennemfører min undersøgelse godt nok, eller er den på forhånd dødfødt?"

Aktivitet: Hvad har jeg brug for, og hvor kan jeg finde det?

- Hvad har jeg brug for at vide lige nu? Overvej, hvilken materialetype der vil kunne give dig den viden, du har brug for? Hvilket hjørne i pentagonmodellen (se s. 32) befinder du dig i i din proces lige nu?
- Hvor kan jeg finde materialet? Overvej, hvor den materialetype, du søger, kan være indekseret. Brug evt. oversigten ovenfor. Undersøg bl.a. udbuddet af databaser inden for dit fagområde, som dit uddannelsesbibliotek har købt licenser til.

Aktivitet: Lav din egen søgeprofil

Identificér dine kernebegreber ud fra din problemformulering/dit emne, og påbegynd herefter en søgeprofil på samme måde som i foregående skema.

Aktivitet: Overvej følgende to udsagn

- Gulerødder *og* kartofler
- Gulerødder *eller* kartofler

Hvilket vil give størst resultat hhv. på din tallerken og i en søgning?

Aktivitet: Tag notater i filer til hvert opgaveafsnit

Lav straks en mappe med fx disse filer:

- Indledning
  - Problemformulering
  - Begreber
  - Teorier
  - Videnskabsteori
  - Metoder
  - Empiri
  - Eksempler
  - Analyser
  - Diskussioner
  - Metode/teori diskussion/kritik
  - Konklusion
  - Perspektiver
  - Litteraturliste
  - Bilag
  - Evt. andre relevante stikord
- ... og *ikke* til emner eller forfattere!

Aktivitet: Begrund din opgaves afsæt med dine egne ord

- Hvad kendetegner din opgave? Er den teoretisk eller empirisk? Eller begge dele?
- Hvad vil det sige at den er empirisk hhv. teoretisk? På hvilken måde mener du den er det? Afklar vægtningen, skriv om den fortrinsvis er det ene eller det andet, og forsøg at forklare hvad der har gjort at den har fået denne vægtning.
- Peg på hvor i din undersøgelse dette afsæt kommer til udtryk eller kan ses. Skriv om de teorier, metoder, begreber du bruger, og hvad du bruger dem til.
- Er du interesseret i et emne der er objektivt til stede og kan måles og vejes, eller er du interesseret i et genstandsfelt der ikke kan ses med det blotte øje, men som må undersøges gennem dets virkninger eller effekter? Fx kan vi ikke se faktorerne bag global opvarmning, vi kan kun observere effekterne i miljøet. Ligeledes kan vi heller ikke se tyngdekraften – vi ved kun at den virker.
- Argumentér for om det er nok med et par teorier og metoder for at gennemføre den undersøgelse du har i tankerne, og forhold dig til om der måske er behov for at du inddrager flere. Det sidste vil typisk være nødvendigt i projekter hvis emne fagligt har en bred berøringsflade som gør at det er svært at skabe relevant viden ud fra en monoteorisk eller monometodisk tilgang.

Aktivitet: Begrund din opgaves teoretiske og empiriske forudsætninger. Brug boksen

I et teoretisk projekt	I et empirisk projekt
<p>Fokuserer du på at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritisere/forstå/undersøge en praksis gennem teorier og metoder ▪ pege på at et begreb kan have anden betydning, funktion eller rolle end man lige troede inden for dit fag ▪ arbejde med nye sammenstillinger af begreber for at undersøge et område der ikke er meget viden om inden for dit fag. <p>Denne type projekt ses inden for humaniora og samfundsvidenskab.</p>	<p>Fokuserer du på at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ observere, eksperimentere i laboratoriet eller i felten ▪ indsamle data ▪ udarbejde, justere og optimere et allerede etableret eksperimentelt design ▪ danne hypoteser om andre mulige sammenhænge der kan undersøges empirisk eller/og vise fejl eller mangler ved et design. <p>Den type projekt ses især inden for naturvidenskab.</p>
<p>Udfordringen for dig er at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ begrunde dine resultater empirisk, dvs. ved at skabe en tydelig kobling til virkeligheden ▪ operationalisere begreberne og opstille empirisk håndterbare hypoteser, eller pege på hvordan dine resultater finder anvendelse i praksis.	<p>Udfordringen for dig er at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ begrunde dine resultater i en større teoretisk ramme og få dem sat ind i dit fags viden på et mere overordnet teoretisk niveau.
<p>Du skal etablere sammenhæng</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mellem begreberne og undersøgelsen af begrebet i virkeligheden. Dvs. hvordan hjælper begreberne dig til at opnå forståelse af virkelige forhold?	<p>Du skal etablere sammenhæng</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mellem det afgrænsede udsnit af verden du har undersøgt, og så teorier om dit emne. Du kan afklare hvad det enkeltstående fund siger om det overordnede emne din undersøgelse indskriver sig i.

Aktivitet: Argumentér for din opgaves grundvidenskabelige afsæt

Du kan starte med at begrunde din opgaves grundvidenskabelige afsæt hvor du bedst føler du kan, dvs. start i empirien hvis det er nemmest. Faktorernes orden er ligegyldig, det handler bare om at få sat ord på. Skriv hvilken en af grundvidenskaberne du er inspireret af i din egen undersøgelse, og skriv med afsæt i de tre grundvidenskaber om din egen opgaves formål, interesse, metode, mål og empiri:

- Hvilken/hvilke grundvidenskaber har de teorier, metoder, modeller du bruger, afsæt i? Er den viden du producerer, i tråd med den grundvidenskab som de anvendte teorier, metoder, modeller udspringer fra?
- Har teorierne, metoderne, modellerne en entydig grundvidenskabelig tilknytning, eller kan du spore elementer fra flere retninger?
- Hvad er det eller de primære formål med videnskab ifølge de teorier og metoder du bruger?
- Hvilke konsekvenser får det/de grundvidenskabelige tilhørsforhold for din undersøgelse?

Aktivitet: Beskriv dit problemfelt og de teorier og metoder du vil bruge til at undersøge med

- Hvordan kan man se det problemfelt du vil undersøge? Hvordan ved man at det findes? Hvordan viser det sig? Hvor? Hvor ofte? Hvad er problemet du især vil have viden om? Hvordan har du afgrænset din undersøgelse, eller hvad undlader du at beskæftige dig med ift. netop dette problemfelt?
- Hvilke metoder, teorier eller begreber skal du søge efter inden for faget og tilgrænsende fag for at finde (en) metode(r) der passer til din problemformulering/undren/interesse/emne?
- Hvilke begreber, teorier, modeller, metoder osv. kommer du selv til at tænke på? Begrund hvorfor de kan bruges.
- Hvilken viden er helt afgørende for at du kan gennemføre din undersøgelse?
- Hvad påvirker problemfeltet? Hvad er det selv under indflydelse af?
- Er problemfeltet tydeligt for alle, eller kræver dets egenskaber og karakter at du indskyder forklarende begreber, hypoteser, apparatur eller modeller for at undersøge det? Fx skal du overveje konsekvenserne af at skulle fortolke for at "se" dit emne. Hvis du skal fortolke, vil det sige at du fx i en undersøgelse af læring skal vurdere om du vil fortolke på læring som den kommer til udtryk i direkte adfærd, eller læring som den udtrykkes i den lærendes oplevelse af at lære. I det første tilfælde skal du vælge observationer, i det andet interview. Disse to forskellige metoder vil lægge op til forskellige analyse- og målemetoder.
- Hvad er problemfeltet forbundet til eller beslægtet med? Hvilke andre emner/fænomener/hændelser?
- Hvad er udfordringerne ift. at undersøge det?
- Undersøges din opgaves problemfelt inden for andre fag/discipliner? Hvis ja, hvilke? På hvilken måde er den viden der er produceret der, forskellig fra den dit fag producerer?
- Hvad er dit undersøgelsesspørgsmål? Hvad er det du vil vide om emnet? Hvilken forståelse vil du gerne skabe?
- Hvilke metoder fravælger du, og af hvilke grunde?
- Forklar hvorfor netop de metoder, teorier, begreber, modeller eller hypoteser du har udvalgt, er velegnede til at undersøge problemfeltet? Skab sammenhæng mellem det du vil vide noget om, og måden du får denne viden på?

Aktivitet: Begrund med afsæt i boksen ovenfor om din opgave primært har materialistisk eller idealistisk afsæt

- Hvordan definerer teorierne i din opgave dit problemfelt? Hvad er deres primære perspektiv på det?
- Eksisterer problemfeltet inden vi kan observere det, eller er problemfeltet afhængigt af at vi har benævnt det, defineret det og udpeget dets måde at komme til syne på?
- Hvordan vil du beskrive teoriernes definition af problemfeltet? Eller forklar på hvilken måde det du vil undersøge, afhænger af menneskelige frembringelser. Husk her at særlige måleapparater, teknisk udstyr e.l. (som særlige tests, mikroskoper, lytte- og måleapparater) faktisk er at betragte som "konstrukter", dvs. noget mennesket har opfundet for at observere noget virkeligt.
- På hvilken måde udgør dette et problem ift. din undersøgelse af problemfeltet? Hvilke fejlkilder kan "forstyrre" problemfeltets egenskaber/måder at komme til udtryk på?
- Gør du brug af teorier eller teorielementer der indeholder træk fra både materialisme og idealisme? Hvilke træk er der så tale om? Hvilke problemer eller muligheder ligger der i at trække på teorier, metoder, begreber og modeller der repræsenterer begge virkelighedssyn?
- På hvilken måde påvirker dit valg af teorier eller metoder det problemfelt du vil undersøge? Fx er så forskellige fænomener som stress, intelligens, protoner, elektroner meget påvirkelige over for målestrategien.
- Hvad ved dit problemfelt berettiger at du kun bruger materialistiske hhv. idealistiske teorielementer?

Aktivitet: Begrund din opgaves videnssyn med afsæt i boksen ovenfor

- Hvilket videnssyn hviler din undersøgelse på? Hvad begrundes det med? Hvordan kommer dette til udtryk i dit metodevalg?
- Hvilke dele af teorien bekræfter dig i at den har dette videnssyn? Dvs. forklar hvordan teorien mener viden er mulig og tilgængelig gennem disse metoder.
- Hvad kan vi ikke vide noget om ifølge dit teoretiske og metodiske grundlag?
- Hvad udgør sikre kilder til viden ifølge de teorier du bruger? Hvad udgør usikre kilder?
- Forklar din opgaves bærende begreber, modeller eller antagelser?
- Skal du lave egen empiri, eller er den viden du vil indhente, allerede behandlet empirisk på en lignende måde? Ligger der vigtig læring i at udføre empirien selv ift. det problem du vil undersøge?
- Hvad skal man acceptere ved den viden du bruger, for at din opgave kan siges at leve op til kravene om validitet (gyldighed): Har du anvendt en metode til at undersøge dét du siger du vil undersøge?
- Reliabilitet (pålidelighed): Har du anvendt metoden korrekt i forhold til dit emne?

Aktivitet: Få forankret din argumentation for teoriens og metodens videns- og virkelighedssyn i litteraturen

- Forsøg at begrunde din opgaves teorielementer ift. grundvidenskabeligt afsæt og videns- og virkelighedssyn. Dvs. at forbinde teorielementerne med hhv. idealisme og materialisme og subjektivism, objektivism og konstruktivism.
- Find som minimum ét sted i din litteratur hvor denne begrundelse er tydelig. Hvis ikke det er til at finde i primærlitteraturen, se da i sekundærlitteraturen.
- Vis i din tekst hvor din begrundelse for videns- og virkelighedssyn ses; er det i begreberne, metoderne, hypoteserne e.l.?

Aktivitet: Skriv et oplæg til opgavevejledning

- Skriv dine videnskabsteoretiske overvejelser og begrundelser for valg og afgrænsninger af teorier og metoder. Brug aktiviteterne her i kapitlet som forarbejde til det. Få din vejleders respons på det.
- Spørg din vejleder hvad hun/han forventer eller vil vejlede dig til at skrive – med tanke på dit specifikke projekt, problemformulering og genstandsfelt.
- Spørg om din vejleder har opgaver der behandler samme emne? Få forklaring på hvad de gør godt og skidt.
- Hvor vurderer du selv du bedst starter med at bruge videnskabsteorien? Hvor i opgavestrukturen (se s. 306f.) kan du med fordel starte.

Aktivitet: Sæt dine kilder ind i kildepentagonen

- Skriv fra begyndelsen af hvad du har af kilder til din opgave.
- Revidér løbende parallelt med din søgning og læsning.

Aktivitet: Fokusér på opgavens argumentation i forhold til kilderne. Skriv korte stikord til:

- Hvad findes der af viden på feltet?
- Hvad er (tilsyneladende) ikke undersøgt, videnskuller?
- Hvad er man enige om, hvor er der overensstemmelser?
- Hvad diskuterer man, hvor er der uoverensstemmelser?
- Hvad er dine egne positioner i forhold til kildernes uenigheder? Hvad bygger dine positioner på af dokumentation og argumentation?
- Hvad ser du af brugbarhed, relevans i de andres bidrag i forhold til genstandsfeltet?

(Bearbejdet efter Lamberti & Wentzel, 2011).

Aktivitet: Begrund og prioritéér dit valg af empiri

- Hvorfor vil du gerne bruge netop denne empiri?
- Lav en prioriteret liste over de stykker empiri du planlægger at have med. Hvad tror du, bliver det bedste stykke empiri hvis du har mere end én genstand som empiri, og hvorfor er dette stykke empiri opgavens stærkeste? Hvad tilføjer så de andre stykker empiri?
- Hvordan vil den bearbejdede empiri kunne bidrage til opgavens pointer, dens argumentation?

Aktivitet: Skriv om din empiri

- Hvad er det for en slags materiale? Er det cases, tekster osv.?
- I indledningen: Hvor omfattende er materialet? Hvor mange, hvor meget?
- Hvordan er det udvalgt? Hvilke kriterier?
- Og i metodeafsnittet: Med hvad og hvordan vil materialet blive kategoriseret og analyseret?
- Hvilken status har det i opgaven? Er det repræsentativt eller rent illustrativt?

Aktivitet: Skriv en mini-empirianalyse

- Skriv hvad du analyserer/behandler empirien med.
- Skriv en lille analyse (linjer eller få sider) af et enkelt, afgrænset stykke empiri. Nævn de begreber/parametre du analyserer ud fra, så ofte som muligt.
- Skriv konklusionen på analysen: Hvad viser den? Hvordan kan denne analyse bruges som led i hele opgavens argumentation?

Aktivitet: Læg en plan for information, kontakt og formidling til informanter og deres evt. institutioner

- Hvem skal informeres, skrives kontrakt med osv.?
- Hvad skal aftales?
- Hvornår i din opgave?

Aktivitet: Teorivalg og begrundelse

Du skal kunne svare på spørgsmålet: Hvorfor vælger du denne teori når du skal undersøge dette problem?

Skriv hvad du bruger dine teorier(s begreber) til, fx

- forklare observationer
- transformere til model og metode til fx at analysere
- diskutere med
- vurdere ud fra
- argumentere for handling.

Begrund også dine valg ud fra

- emne/problem/kontekst
- brug/funktion i opgaven
- supplement
- nyhed/aktualitet
- anerkendelse.

Begrund valg og afgrænsning ud fra

- problemformulering
- formål
- empiri.

Aktivitet: Find teorier

- Spørg din vejleder. Din vejleder bør i hvert fald til en vis grænse kunne guide dig gennem junglen af teorier som har relevans for faget. Lav nogle stikord til din vejleder: Hvad søger du teori til – hvad skulle den gerne kunne forklare?
- Foretag en systematisk litteratursøgning på dit emnes nøgleord (evt. emneord i kombination), se kapitel 5 om litteratursøgning. Man kan her få titler og resuméer (abstracts) af artikler og bøger som kan vise hvilke teoretiske tilgange der hidtil har været brugt på emnet, men jo også kun det: Det kan tænkes at andre teorier end de hidtil brugte netop ville være interessante fordi de kunne åbne nye perspektiver.
- Undersøg andre fags teorier og metoder. Fag der er beslægtede med dit, arbejder måske med teorier der kan have relevans for dit fag. Bibliotekaren på dit studiebibliotek kan evt. være til hjælp.

Aktivitet: Begrund og integrér teorielementer

Indsæt din problemformulering her:

Teorielement (eller begreb)	Teorielement (eller begreb) 1, navn	2	3	4
Det centrale udsagn eller nøgleord fra teorien (som jeg skal bruge):				
Teorien skal jeg bruge til (analyse, diskussion, design af osv.):				
Teorien tilføjer til min undersøgelses teoretiske univers:				
Teorien skal jeg bruge x antal linjer/sider på at introducere/-gennemgå:				
Teorielementet vil jeg integrere med empiri/materialer, problemformulering, metoder ved at (forvarsle om at teorien skal bruges i forhold til, ved at eksemplificere, konkretisere):				

Aktivitet: Skriv et metodeafsnit

- Beskriv – én ad gangen – hver af de metoder du anvender i din undersøgelse.
- Begrund: Hvorfor lige den metode, set ud fra dit materiale, problemformulering, tid, forudsætninger og andre ressourcer?
- Skriv hvordan du anvender denne metode i din sammenhæng. Beskrivelsen skal i princippet være sådan at en anden undersøger kan gentage din undersøgelse på baggrund af din beskrivelse.
- Hvis du bruger flere metoder: Hvordan forholder de sig til hinanden (fx observationer af XX og interviews med YY?).

Aktivitet: Skriv en metodediskussion

1. Svar på problemformuleringen.
2. Nævn de vigtigste dokumentationer.
3. Forklar evt. uventede resultater, konflikter med andres resultater og undersøgelser.
4. Oplis begrænsninger for og kritikpunkter i din undersøgelses metoder – hvor det er relevant.
5. Bak op om metoden, forklar dens styrker.
6. Udpeg hvad nyt du måtte have bidraget med, og hvordan du vil kvalificere dine resultater – har du blot antydnet noget eller bevist det?

Aktivitet: Skriv en metodediskussion og en metodekritik

- Skriv i punktform en liste med kritik af dine metoder – hvor kunne andre sætte relevante indvendinger ind?
- Vælg dit metodisk set svageste led ud. (Hvis dette er svært, så inddrag en opponert til det eller din vejleder). Nedskriv hvad svagheden er, og hvorfor/hvordan den er opstået.
- Skriv så hvad der på den anden side har gjort at du alligevel har anvendt metoderne: Hvordan vil du begrunde det?
- Skriv hvordan din metodekritik påvirker din konklusion. Må du tage forbehold?
- Skriv hvad dit metodeforslag til samme undersøgelse nu er: Hvordan ville du en anden gang kunne tage højde for den kritik du nu har? Hvad ville fungere bedre?

Aktivitet: Tilpas standardstrukturen til din egen struktur

- Streg de afsnit ud som ikke er relevante i din opgave.
- Tilføj afsnit som er relevante.
- Skriv i kolonnen til højre hvad du har af stof til de enkelte afsnit.
- Flyt om på rækkefølgen af afsnit hvis det passer bedre til din opgave.
- Ajourfør og revidér din struktur regelmæssigt.

Indledningsafsnit

- Præsentation af stof/emneværk, forfatter, emne, kontekst (baggrund, historie, aktualitet, faglig sammenhæng)
- Observation
- Problemstilling
- Problemformulering
- Hypotese
- Afgrænsning
- Opbygning.

Metode- og teoriansnit

- Præsentation og legitimering af
  - undersøgelsesmetode
  - teori
  - begrebsdefinitioner
  - faglige normer og praksis
  - videnskabsteoretisk afsæt.
- Præsentation af empiri.

Undersøgelsesafsnit

- Analyse af empiri (eller teori)
  - Kildeudsagn
  - Statistikker
  - Ekspertudsagn.
- Resultater, delfortolkninger
- Sammenligning
- Sammenfatning
- Delkonklusioner.

Diskussionsafsnit

- Vurdering og kritik af metode
- Diskussion af resultater
- Opbakning af metode.

Konklusionsafsnit

- Påstand
- Pointer
- Be- eller afkræftelse af hypotese
- Fortolkninger
- Vurderinger
- Handleanvisninger.

Perspektiveringsafsnit

- Perspektivering
  - Brugbarhed
  - Betydning
  - Konsekvenser
  - Fremtid.

Aktivitet: Skriv en miniopgave eller et minibachelor-/masterprojekt

Skriv hvad du vil skrive om i hvilke afsnit i din færdige tekst. Er det et masterprojekt/bachelorprojekt, må dette forprojekt højst fylde 4 sider. Er det en større opgave, så højst 1½ side. Det er forbudt at bruge formuleringer som "Jeg vil skrive at ..." – for så kommer man let til at give konkrete informationer og detaljer. Brug i stedet formuleringer som: "I dette afsnit vil jeg gennemgå ...", "I dette afsnit vil jeg analysere/argumentere for/vurdere osv. X". Brug fx oversigten "Den videnskabelige afhandlings standardstruktur", s. 303.

Aktivitet: Beskriv opgavens overordnede argumentationsstruktur

En anden og supplerende måde at etablere en overordnet struktur i opgaven på er at betragte den som et argument og skrive den ind i en argumentstruktur før man skriver en disposition. Se kapitel 12 om argumentation.

Aktivitet: Skriv på en begrundet struktur

En begrundet struktur er en gennemgang af tekstens hovedafsnit med beskrivelse af afsnittenes funktion i teksten. Dvs. at hver gang du har nævnt et afsnit, skal du tilføje et "for at ...". Den begrundede struktur vil du i øvrigt senere kunne bruge i din indledning som præsentation af opgavens opbygning. Se afsnittet om indledningen, s. 329ff.

Aktivitet: Start struktureringen straks

Begynd at samle punkter til en struktur lige fra emnevalget.

Skriv dit første bud på hele strukturen når du har skrevet en bare nogenlunde problemformulering og et udfyldt pentagon.

Aktivitet: Brug standardstrukturen som udgangspunkt

Udfyld standardstrukturen (s. 306f.) til en begyndelse, og se om du kan fylde indhold på formen. Tilpas den derefter til din konkrete opgave.

Aktivitet: Skriv en metodediskussion

1. Svar på problemformuleringen.
2. Nævn de vigtigste dokumentationer.
3. Forklar evt. uventede resultater, konflikter med andres resultater og undersøgelser.
4. Oplis begrænsninger for og kritikpunkter i din undersøgelses metoder – hvor det er relevant.
5. Bak op om metoden, forklar dens styrker.
6. Udpeg hvad nyt du måtte have bidraget med, og hvordan du vil kvalificere dine resultater – har du blot antydnet noget eller bevist det?

Aktivitet: Skriv i indledningen til opgaven

Emne, problemindkredsning, evt. kontekst og eksempel		
Problemformulering (– begrund)		
Undersøgelsens formål		
Begrebsdefinitioner		
Evt. hypoteser		
Metode(r) (– begrund dine valg)		
Teorivalg (– begrund dine valg)		
Empiri (– begrund dine valg)		
Afgrænsning		
Opgavens opbygning (struktur)		

Aktivitet: Skriv i konklusionen til din opgave

- Du kan bruge denne skabelon til at skrive din konklusion efter. (NB! Husk at skabeloner er til inspiration, og at man kan variere elementerne.)

- Skriv svaret/konklusionen/ pointen (kort og i store træk).

- Relatér konklusionen til problemformuleringen/ tesen.

- Relatér din konklusion til dit/dine formål.

- Skriv hvad svaret hviler på (dokumentation, analyser, teori- og metodevalg, videnskabsteoretisk afsæt).

- Repetér kort pointer i din metodediskussion og metodekritik og vurdér din konklusions gyldighedsområde.

- Kommentér/vurdér/foreslå alternativer mht. de anvendte metoders/teoriers/begrebers brugbarhed.

- Perspektivér til større/ fremtidige faglige kontekster, brug, bidrag, betydning, konsekvenser – eller gør det i et separat perspektiveringsafsnit.

Løbende aktivitet: Skriv på konklusionen regelmæssigt

Ajournfør og revidér din konklusion samtidig med skrivningen. Vurdér om der er noget i din undersøgelse der giver anledning til justering og revision.

Aktivitet: Formulér indholdsfortegnelsen som hjælp til læseren

- Vis med underoverskrifterne hvad du gør med empirien/teoriene.
- Brug fremstillingsformer og sproghandlinger bevidst i kapitel- og underoverskrifter, men skriv også hvad indholdet er i redegørelser, analyser, diskussioner mv. (Analyse af ...).
- Skriv gerne underoverskrifterne i sætninger, ikke kun i enkeltord. Både udsagn og spørgsmål kan bruges.

Aktivitet: Skriv og tænk din opgaves argumentation som en dialog

Hvad er din opgaves hovedpåstande?

“Jeg hævder at ...”

Hvor gælder din påstand?

“Jeg afgrænser den til ...”

Hvilken dokumentation har du?

“Jeg har følgende ...”

Hvad sammenbinder dokumentation og påstand?

“Det gør følgende princip ... eller metode”

Men hvad med ...?

“Det kan jeg imødegå ...”

“For det første ...”

Men hvad hvis ...?

“Min pointe er gyldig så længe ...”

Er der slet *ingen* problemer her?

“Jeg vil medgive at ...”

(Vores oversættelse)

Aktivitet: Skriv den vigtigste sætning eller pointe i din konklusion dags dato, og justér regelmæssigt

- Brug kun én linje – og ét minut – på denne aktivitet for at holde din overordnede påstand klar.
- Justér din overordnede påstand løbende i takt med at din undersøgelse skrider frem.
- Sammenhold din påstand (din konklusion) med dit spørgsmål (din problemformulering), og korriger enten problemformulering eller konklusion så du sikrer korrespondens mellem spørgsmål og svar.

Aktivitet: Opgaven som ét argument – udfyld skemaet

1. Faglig kontekst for opgavens argumentation

Hvad er opgavens problemformulering og formål?

Vurdering af påstanden, fx:

- Er den fagligt *relevant*?
- Lægger den op til *argumentation*?
- Er den formuleret som et *klart og tydeligt* overordnet spørgsmål (eller hypotese) i starten af opgaven?

Vurdering af dokumentationen, fx:

- Er belæggene *relevante*?
- Bliver hele påstanden *understøttet*?
- Er der *for mange* eller *for ensidige* belæg?
- Er de *sandsynlige*, dvs. er analyserne af empirien udført korrekt?

2. Konklusion (svaret på problemformuleringen)

Hvad er din opgaves overordnede påstand?

3. Dokumentation for konklusionen

Hvilken *empiri/hvilket materiale* analyserer, diskuterer, bruger du *mhp.* at understøtte din påstand?

4. Undersøgelsesmetoden

Hvilke metoder bruger du i din undersøgelse?
Hvilke teorier og begreber bruger du?
Hvad er din undersøgelses samlede fremgangsmåde?

Vurdering af undersøgelsesmetoden, fx:

- Er metoden *troværdig*, dvs. er valg af metode(r) fagligt acceptabel (acceptable)?
- Er der *sammenhæng* mellem valg af teori, metode(r), empiri og den påstand som opgaven vil argumentere for?

5. Diskussion og metodekritik

Hvilke styrker og hvilke begrænsninger ligger der i valg og i brug/udførelse af metode(r)?

Vurdering af diskussion og metodekritik, fx:

- Er metodediskussionen *kritisk* både i forhold til metoden og i forhold til undersøgelsens resultater?
- Er der sammenhæng mellem den kritik metodediskussionen rejser, og de *forbehold* som konklusionen udtrykker?

Aktivitet: Udfyld argumentationsmodellen for undersøgelsesargumentationen

1. Faglig kontekst for opgavens argumentation

3. Dokumentation for konklusionen
(analyser af data fra undersøgelsen
m.v.)

2. Konklusion/pointe i egen undersøgelse

4. Undersøgelsesmetoden (med de
anvendte faglige metoder)

5. Diskussion og metodekritik

Aktivitet: Brug metakommunikation til at fremme din vidensbrug

- Når du skriver kladde: Overdriv brugen af metakommunikation så du tvinger dig selv til at forholde dig til fagligheden i opgaven, til læseren og til opgavens opbygning og sammenhæng.
- Når du skriver færdig tekst: Fjern den overflødige metakommunikation så der ikke er mere af den end af de faglige informationer.

Aktivitet: Undgå afsmitning fra din(e) kilde(r)

- Gør dig klart hvad dit formål er med inddragelsen samt din konkrete anvendelse af den pågældende kilde i din opgave.
- Skriv først den omliggende tekst i din opgave som kilden skal indgå i.
- Læg kildeteksten langt væk når du skal i gang med at skrive, og prøv i første omgang at skrive parafrafer af de tekstdele fra kilden som du skal bruge i din opgave, med dine egne ord – evt. i talesprog først (det kan altid omformuleres senere).
- Skriv ikke præsentationstekst om noget du ikke forstår – skriv da først tænketekst om hvad du forstår og ikke forstår af kilden.

Aktivitet: Tjek dit klare og videnskabelige sprog

Vælg nogle sider fra din opgave, fx fra din indledning eller metodeafsnit, og tjek selv eller få en medstuderende til at tjekke dit klare og videnskabelige sprog med udgangspunkt i følgende tjekspørgsmål:

- Bruger du dit fags udtryk, termer, begreber?
- Er du præcis i din terminologi? Præciserer og definerer du udtryk og begreber? Bruger du samme ord for samme ting?
- Angiver du hvilke fremstillingsformer du anvender?
- Adskiller du dig selv fra dine kilder i sprog og tone? Og henviser du præcist og korrekt til dem?
- Bruger du videnskabelig metakommunikation, altså angiver hvilke teorier, metoder og begreber du vil bruge, hvorfor og hvordan?
- Bruger du tekstlig metakommunikation, dvs. angiver hvad du vil gøre, hvorfor og hvornår gennem hele opgaven?
- Er din tekst logisk, fremadskridende og sammenhængende fra problemformulering til konklusion?
- Er dine afsnit bygget op således at du introducerer ét tema ad gangen, føjer nyt til, uddyber det nye og slutter af med pointen (– frem for vedvarende at bringe nyt på banen uden opfølgning)?
- Har du en klar syntaks, og lader subjekt (grundled) og verbum (udsagnsled) komme relativt tidligt i sætningen?
- Er du klar og konkret i dit ordvalg, og undgår du unødige eller ubegrundede abstraktioner og indforståetheder i din introduktion til begreber, teoretikere?

Aktivitet: Undersøg hvor meget vejledning du kan få til din opgave, og i hvilke former

Tjek studieordningen for faget, spørg din vejleder.

Aktivitet: Forberedelse til vejledning

Tre spørgsmål til forberedelse af vejledning:

1. Hvad søger du vejledning til?
2. Hvad har du selv gjort for at finde ud af det du gerne vil have vejleders svar på?
3. Hvem har du i øvrigt spurgt?

Aktivitet: Opsamling på vejledning

Notér efter hver vejledning:

Hvad skal du nu? Skriv prioriteret liste:

1.

2.

...

Notér punkter til næste møde, supplér evt. senere:

-
-